

L'any 1975 Joan Oliver va començar a estiuejar a Taradell. De fet, estiuejava al vell estil, o sigui durant mesos, i per això acostumava a passar gairebé mig any

en aquest poble. La seva relació amb el poble i la comarca era la d'un veí més i sempre deia que s'hi trobava bé. L'autor d'aquest article, Antoni Pladevall i Arumí,

és de Taradell, va conèixer l'escriptor sabadellenc quan encara era molt jove i ara imparteix classes a l'institut Pau Vila de Sabadell.

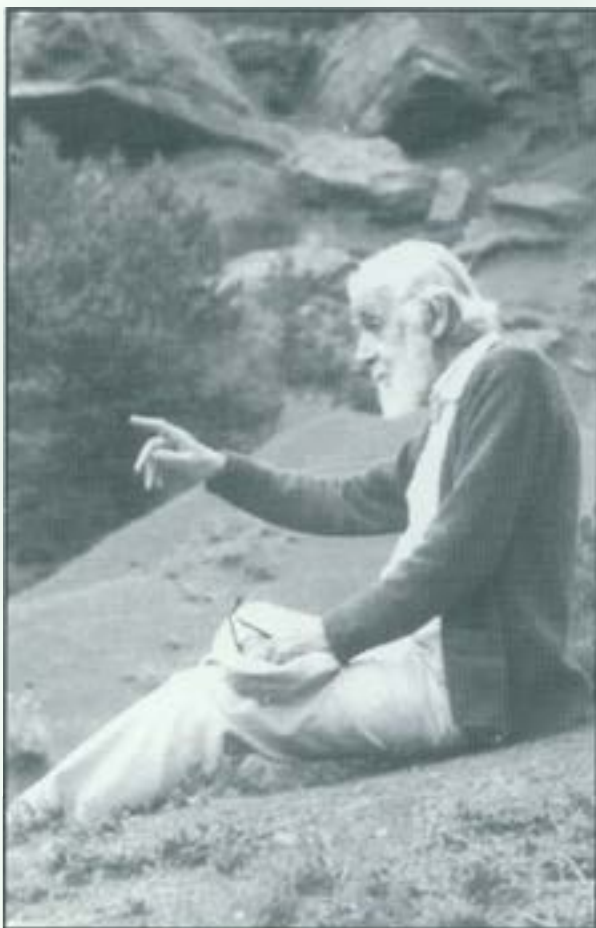
Pere Quart i Taradell

Antoni Pladevall i Arumí*

Si és cert que mai no pogué sostreure's del tot a aquell escepticisme amarg que solia dissimular sota una ironia lacerant o una sornegueria xopa de tendresa molt personals, també ho és que, almenys durant una bona dècada, trobà un plàcid revers biogràfic en la pau estiuenca de Taradell. I que hi fou, fins i tot, feliç. Si poc o molt, costa de dir. En qualsevol cas, Pere Quart distraigué els estius de 1975 a 1985 al nostre poble, i tant fets com paraules avalen de sobres que s'hi sentí còmode i estimat. En efecte, si Taradell no li hagués plagut prou, hauria pogut perfectament baratar la nostra vila per alguna altra de la rodalia premtse-nyenca. No ho féu pas. Endemés, en una entrevista concedida l'agost de 1979 a la seva revista local *Mont-radon* ell mateix explica: "Taradell va ser per a mi una elecció fortuïta. N'estic ben content. Aquí vaig escriure gairebé totalment el meu llibre *Quatre mil mots*. Aquí he fet bones amistats." Poc complimentós de mena com era, sembla evident que Taradell li proporcionà el temps lent i l'ociositat necessària per al repòs, l'escriptura i l'amistat.

Entre els amics, en féu molts de silenciosos. Els taradellencs havíem après a esperar-lo al començament de cada estiu, i uns quants fins i tot havíem jugat a veure qui el destriava primer en alguna banda del poble, segurs que tardà enllà sortia a passejar amb la seva dona i la Camusa, la gossa petita i fidel convertida gairebé en un apèndix més del poeta mercès a una cadenetia ridícula. I anava com anava. Uns anys guanyàvem nosaltres, contemplant de lluny com travessava la plaça de les Eres o s'esmenussava carrer de la vila avall, i uns altres ell, sorprenent-nos a la impensada amb la seva alta figura de tombant patriarcal per qualsevol cantonada del poble. Era la mateixa grandària que eclipsava mitja paret del bar Can Tuneu quan, els caplards de sol esbiaixat, solia assaurec's darrere d'una de les taules de la seva terrassa.

Pere Quart, però, tingué amics diguem-ne sorollosos. Entre els primers cal comptar-hi decididament Josep Auto-nell, periodista amb qui entaulà de seguida una familiaritat de mena domèstica, i Joan Reig, batlle de Taradell durant els dos primers mandats democràtics i promotor principal, com esqueia al polític il·lustrat que era, d'un exitós homenatge popular a Pere Quart l'estiu de 1981. Aquest homenatge tingué lloc els dies 25 i 26 d'agost al cor mateix de la festa major —i consistí d'una banda en la representació, a càrrec del Grup Escènic Local, d'*El papà de Romeo i Julieta*, una peça teatral de 1934 que Pere Quart veié escenificada per primera vegada, i de l'altra en un

recital de diversos poemes seus a càrrec de Núria Candela, que comptà amb l'acompanyament musical de Josep M. Pladevall. Corol·lari de la seva doble vessant de poeta i dramaturg, tots dos actes esdevingueren el reconeixement més alt dels taradellencs envers la seva figura i la seva obra. En la vida cultural posterior de Taradell, es pot dir que una manifestació tan càlida com aquesta no s'ha tornat a repetir. Ell mateix declarà, emocionat, al final de la segona jornada: "Després d'aquest recital, impúdicament reconec que ara em sembla que sí que sóc un poeta. Amb la sessió de teatre d'ahir i l'acte d'aquest vespre, la meua estada d'aquest estiu a Taradell acaba d'una manera meravellosa, inoblidable." (EL 9 NOU, 28 d'agost de 1981).

Les seves estades a Taradell intensificaren altrament la seva relació amb la comarca d'Osona, el pes cultural de la qual admira sempre com a model·lic. Justament dies abans de l'homenatge popular havia aventurat: "Fa temps que dic i repeteixo que el grup cultural d'Osona

és el més important del país, després del de Barcelona. Si només una dotzena de les nostres comarques haguessin creat i mantinguessin un focus, un fogar de cultura com el vostre, Catalunya podria creure en la seva redempció." (EL 9 NOU, 18-8-1981). Es tracta d'una profecia política molt generosa envers la nostra comarcalitat, però formulada, sembla, a partir del coneixement directe de l'emergent activitat cultural i social de Vic i comarca a la fi del franquisme i, sobretot, durant la immediata transició política. Vic, on no dubtava a situar "la llibreria més bonica dels Països Catalans", i Roda de Ter, on l'esperava el seu gran amic i col·lega de mester poètic Miquel Martí i Pol, foren segurament els destins preferits de les seves incursions estiuenques des de la talaia de Taradell.

No podem dissociar el poeta de la casa on va passar els estius i va escriure els seus últims papers, és a dir, l'esmentat *Quatre mil mots* (1977), *Poesia empírica* (1981) i encara qui sap quantes pàgi-

nes d'unes *Memòries* presumptament corrosives que encara romanen inèdites. La casa, un edifici alt i estret format per una planta baixa, dos pisos i unes golfes, s'enravena amunt en un punt cèntric del poble, al número 23 del carrer de Sant Sebastià, a tocar gairebé de la plaça de les Eres. Ell i la seva família ocupaven només el primer pis d'aquesta casa, d'una senzillesa molt austera, val a dir, però amb una galeria pentagonal, estesa de cap a cap de façana i penjant prou damunt del carrer, que li concedia una certa gràcia arquitectònica. Un conjunt estètic, al capdavant, que connecta harmoniosament amb aquell ideal tan perequartà de viure no pas en l'abundància ni tampoc en la pobresa, eixarredores de l'esperit totes dues coses, sinó amb el decòrum mínim que exigeix una existència humanament digna. La casa, doncs, sintetitza d'alguna manera el seu credo particular: cal posseir les coses que són menester, inexcusables des d'un punt de vista material, però també algun benifet extra per a l'alegria de l'esperit. En morir ell, la família s'hi instal·là encara un parell o tres d'anys més.

És el menjadorete d'aquest pis on Pere Quart ens havia rebut alguna tarda d'agost. Erem uns quants amics que, d'ençà de 1978, havíem perdut la vergonya i ensenyàvem les quimeres de la joventut a les pàgines de *Home Zero*. Llavors érem feliçment ingenus, i pujàvem contents i tremolosos l'escala amb alguns exemplars de la revista sota el braç perquè hi llegís versos nostres i ens donés —ei!, si pogués ser— la seva opinió oracular. És impossible retreure aquí tota l'emoció dels qui se'n somiaven cadells literaris. El cor ens anava de pressa mentre escoltàvem la gravetat sentenciosa de la seva saviesa mordaça. Habitualment ponderava contra la mesquinesa de certs intel·lectuals i políticasts del moment, arengava la filípica més irada contra els poetes aduladors del poder i contra el cretinisme general. Ens havia repassat Foix i Riba, Espriu i Martí i Pol, i teoritzat, fins al repapicig vibrat d'una senilitat lúcida, que la gran sort de la poesia havia estat sempre la seva pobresa, la seva nul·litat material.

En l'escaciència del desè aniversari de la seva mort, des de Taradell recordem l'hoste d'excepció que tinguerem en aquest ciutadà irrepetible i irrellevant. I des del seu nacionalisme incorruptible i la seva radical humanitat no podem estar d'imaginar-nos quanta de feina se li hauria girat —"les paraules són les armes dels poetes", deia ell mateix— si hagués viscut les circumstàncies adverses al nostre país que s'han escaigut durant aquests deu anys de covardia manifesta davant les ofenses dels uns i la mandra dels altres.

*Escriptor i professor